

25.SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA

LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

BUGOJNOKIO VAM PRIČA...

Opet su jutros ljudi žurili sa rukama u džepovima.

Onda je izvirilo sunce.

Usporili su korake.

A kad se sunce uspentralo na nebo, izvadili su ruke iz džepova, stavili sunčane naočale i zaboravili da je jutro bilo prohladno.

Kako ljudi brzo zaboravljuju.

Mi lutke ne zaboravljamo. Nikad neću zaboraviti da su oni vojnici bili zaboravljeni u običnoj kutiji. Ne drže se lutke u kutiji bačene jedna preko druge. Pa lutke su, nisu ljudi.

Ljudima može svašta u obraz stati, nama ne može. Mi smo vječno prijatelji svima koji nas vole.

Moj rođak Pinokio je za jedan rođendan dobio na poklon malog dječaka i bio mu vjeran prijatelj.

Kad je ovaj dječak odrastao, postao čovjek, starac, Pinokio ga je pazio kao da je uvijek dječak. To je starcu pomoglo da živi jer je vječno zadržao dječaka u sebi, dječaka spremnog na igru.

Starac je pričao sa ormarom, vratima, sa trešnjom ispred kuće.

Kaže joj: „Vidi moje tlešnjice što je pjobehajaja“.

Haaaaloo!

Dječak u tijelu starca. Divno.

Moj prijatelj Olovni vojnik je pobijedio sve nedače zajedno sa balerinom.

Ljubav ih je spašavala.

Tako sam sretan.

Poslije odem da vidim Bumbija, pomislim „kako li izgleda moj budući prijatelj“.

Kad, ono čovjek, nije lutka nikako, mislim, volim ja i ljude, ali lutke su moje.

Onda mi bilo žao, okrećem se, zavirivam po sceni, nigdje lutaka.

Samo ona jedna lutka. Flamingo, i umalo da zaboravim, Hobotnica. I Balon.

Ali eto, opet sam bio sretan jer je Bumbi bio šaren. Vesele boje.

I igra se, to mi je super.

Na kraju, opet je pobijedila ljubav.

Ljubav pobjeđuje. Uvijek.

Voli vas vaš Bugojnokio.

RAZGOVOR SA ČLANICOM ŽIRIJA

Jasminka Požeg-Božuta

Ove godine, Jasminka Požeg-Božuta je članica stručnog žirija na našem Festivalu. Pošto ste članica Studija lutkarstva Sarajevo od 2000. godine, prvo pitanje se nekako nameće samo od sebe, a vezano je za nemila događanja sa Studijem lutkarstva Sarajevo. Kako Vi sve to doživljavate?

Ja sam u studiju 22 godine. To je pola moga života, tu sam se formirala, puno toga naučila i stvarno sam ponosna što sam bila dio jedne velike priče. Mislim da će Studio, bez obzira što se zatvara, nastaviti da živi u nekom drugom obliku kroz nas lutkare, kroz umjetnike koji su se u Studiju naučili lutkarstvu. Dvije predstave iz Studija lutkarstva su još uvijek žive i one će od septembra biti igrane u Sarajevu. Tako da će na neki način ostati tragovi Studija. Mislim da je Studio dosta uticao na razvoj lutkarstva u Sarajevu. Meni je jako žao što u Sarajevu još uvijek nema lutkarske scene koja je nekada postojala. Ja se nadam da će se ta scena vratiti i obnoviti. Treba spomenuti Pozorište mladih koje radi i ima lutkarske predstave, treba spomenuti Marija Drmaća koji je nedavno završio i lutkarsku režiju, tako da se nadam da će Sarajevo rasti kada je u pitanju lutkarstvo.

U svim ovim ružnim događanjima oko Studija, dogodila se i jedna pozitivna i sjajna stvar, a vezana je za formiranje Muzeja lutkarstva u Bugojnu.

Meni je izuzetno draga za ovu priču oko Studija, koja je vrlo potresna, da će sve te lutke dobiti jednu vrstu novog života, da će dobiti vrlo ozbiljnu priču, muzejsku priču. Mislim da se tim lutkama nije moglo ništa ljepše dogoditi, u ovakvoj situaciji, nego da završe u muzeju a ne u nekakvim mračnim podrumima i da na taj način budu svjedoci jednog vremena. Veliko hvala Bugojnu i ljudima koji su pokrenuli ovaj muzej. To je sjajna priča i mislim da će ovaj muzej imati i veliki regionalni značaj.

Prvi ste put član stručnog žirija na našem Festivalu. Šta je je to što je vama najvažnije kada je u pitanju vrednovanje jedne lutkarske predstave?

Ono što je meni kao lutkaru prioritet jeste kvalitet animacije, kakav je odnos glumac – lutka a naravno i to kakva je lutka u onom vizualnom, likovnom smislu, da li je scenografija funkcionalna. Uglavnom, u nekakvom ocjenjivanju predstave puno faktora je bitno.

Imate li, za kraj ovoga razgovora, neku poruku za naše male drugare koji dolaze da gledaju lutkarske predstave?

Poruka je da što češće dolaze u pozorište, da što više imaju kontakta sa prirodom i da mnogo čitaju.

25.SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA

LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

**FOTOGALERIJA „PRIČA BEZ KRAJA“, AKADEMIJA ZA
KULTURU I UMJETNOST OSIJEK**

25.SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA

LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

RAZGOVOR O PREDSTAVAMA GOSTIJU IZ OSIJEKA

Mada nije uobičajeno da se rade okrugli stolovi za predstave koje nisu u takmičarskom programu, domaćini su izrazili želju da ipak pričamo o njima jer one to sigurno zaslužuju.

Moderator okruglog stola **Senad Milanović** je razgovarao sa studentima i sa njihovom profesoricom Majom Lučić. Prvo se predstavio Toni Leaković čiju smo **predstavu „Bračne muke iz vizure ruke“** pod mentorstvom Hrvoja Seršića imali priliku gledati u utorak i koja nije nužno namijenjena za djecu, već za stariji uzrast. Toni nam je priznao da je izabrao da animira svoje ruke jer nije morao izrađivati lutke (šala), jer su mu jako zanimljivi dijelovi tijela koje može da pretvoriti u lutku. Dijelovima tijela bave se na Akademiji u prvom semestru. Najzahtjevnije mu je u samom procesu rada bilo to što je morao raditi sam, pa se katkad uhvatio da se sam sebi smije. On, inače, tako voli manje forme, jednostavne koje je zgodno upakovati i bilo gdje igrati. Sam proces rada je trajao oko dva mjeseca. Toni inače radi kao demonstrator kod Maje Lučić kojeg je izabrala jer je prepoznala u njemu potencijal, tako da već sad ulazi u postupak za vanjskog asistenta na Akademiji. On se u budućnosti i vidi u pedagogiji.

Predstavu „Divlјeg zapada zov“ igrali su Jan Kovačić, Laura Kolesarić, Mateja Tustanovski i Luka Selman pod mentorstvom Hrvoja Seršića i Nenada Pavlovića na trgu u Vagnerovoj ulici. Ovo

25.SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA

LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

je njihov ispit preddiplomskog studija (kraj III godine). Luka je na pitanje „zašto Divlji zapad“ rekao da ga je inspirisao crtić o gušteru Rengu na Divljem zapadu. U stvaranju su jako uživali i u svemu su se složili osim male dileme koje lutke da izaberu, jer se dečkima više sviđali ginjoli, a djevojkama stolne lutke koje su ipak prihvatile ginjole jer su više odgovarale. Odlučili su se da igraju na vani jer su željeli da teatar izvedu na ulicu.

Predstavu „Priče bez kraja“ u izvedbi Nine Vidan i Laure Šalov pod mentorstvom Tamare Kučinović predstavila je Maja, rekavši da je ovo studentska diplomska lutkarska predstava. Studentice su ozbiljno i studiozno ušle u proces što je, naravno, rezultiralo i dobrom predstavom.

Moderator je pozvao prisutne da daju svoje mišljenje, ali da se osvrnu i na saradnju ove Akademije sa bugojanskim festivalom. **Vahid Duraković** se zahvalio Akademiji, posebno Maji, Tamari i ostalima kao i studentima koji svojim prisustvom doprinose da ovaj festival bude mnogo ozbiljniji. Osvrnuo se na dramaturgiju ovih predstava rekavši da je savremena dramaturgija dobila novu dimenziju, tako da je dio dramaturškog procesa sve ono što se dešava na sceni i to se kod njih vidi. Pohvalio je vrlo čvrstu dramaturšku dimenziju i na tome im čestita.

Članovi dječijeg žirija su bili oduševljeni predstavama, mada nisu uspjeli sve pogledati. **Senada Milanović** je prenijela pohvale gimnazijalaca (I i II razred gimnazije), a koji su gledali predstavu „Bračne muke iz vizure ruke“ i o kojoj neprestano pričaju jer su prosto ostali fascinirani animacijom ruku, a i zanimljivom pričom. **Maja Lučić** je spomenula problem oko upisa na Akademiju jer je sve manje zainteresovanih mladih ljudi, zaključivši da je to vjerovatno zbog toga što je njihov posao neizvjestan. **Dubravka Zrnčić Kulenović** je rekla da je fascinantno u radu njihove akademije sam proces rada koji otvara prostor za individualno istraživanje. Mentorji jesu tu da pomognu studentima, ali su ideje isključivo studentske, što na drugim akademijama nije slučaj. Smatra da je to veoma stimulativno i zato su sve njihove predstave vrlo različite i maštovite, ali i originalne jer studenti razmišljaju na lutkarski način, što je pravo bogatstvo.

Također, i u edukativnom smislu ova akademija zaslužuje sve pohvale, jer se studenti izgrađuju kao profesionalci koji su spremni da sami rade, veoma su samosvjesni i tako da se mogu izboriti sa svim nedaćama u ovom poslu. To nije slučaj sa ostalim glumcima koji nerado biraju lutke jer su nesigurni u igri s lutkom. **Maja Lučić** se svima mnogo zahvalila na lijepim riječima rekavši da joj je jako bitno da i sami studenti čuju ove pohvale jer tek sad shvataju da se veliki trud i posao na akademiji sada isplatio. Cilj njihove akademije jeste da svaki student bude originalan na svoj način i oni uče da razmišljaju svojom glavom i stvaraju svojom glavom i svojim srcem.

Senada Milanović je još istaknula da pored njihovog neprocjenjivog znanja imaju još jednu ljudsku vrlinu koja se rijetko viđa u pozorištima, a to je skromnost.

Moderator **Senad Milanović** je zaključio ove razgovore poručujući studentima da slušaju svoje mentore i za njih neće biti zime.

25.SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA

LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

OKRUGLI STO..."OLOVNI VOJNIK"

Moderator **Senad Milanović** je predstavio ansambl izrazivši zadovoljstvo, prije svega, zbog velike brojnosti članova, ali i zbog činjenice da Mario Drmač, režiser predstave, privodi kraju studij lutkarske režije, a „Olovni vojnik“ je njegova diplomska predstava. Kako Mario Drmač nije bio u mogućnosti da dođe na Susret, Sanin Milavić je prenio njegove pozdrave svima na festivalu.

Mirza Dervišić, koji je igrao u obje predstave Pozorišta mladih na ovom festivalu, na pitanje da uporedi ove predstave, je rekao kako je tek u ovoj imao bravuru sa lutkom, dok u jučerašnjoj je to više bila kolektivna igra u kojoj nema junaka mada obje imaju jake poruke.

Dino Sarija se našalio kako je na Akademiji pobjegao sa lutkarstva kao izbornog predmeta na montažu, ali mu je rad na ovoj predstavi bio veoma zanimljiv, posebno radeći sa Mariom.

Sanin Milavić je do sada igrao u 6-7 lutkarskih predstava učeći od Marija i Alme te naglasio da je veoma bitno raditi s lutkama i sa glumačke strane jer glumci nauče kako da suzbiju svoj ego oživljavajući neživi predmet koji je u prvom planu. Sam proces rada mu je bio lijep jer su se prosto igrali i zato je veoma ponosan na ovu predstavu.

Jasminka Požeg – Božuta je rekla kako njihovu glumačku ekipu prati redovno, posebno lutkarske predstave i Marija koji inspirativno djeluje na druge i zato joj je draga što on završava lutkarsku režiju. Pohvalila je animaciju u predstavi, posebno Čudovište koje je animirala Belma Lizde Kurt. Jedinu sugestiju je uputila na dužinu predstave jer joj se učinila malo duža.

Sanin Milavić se složio da je predstava trajala duže nego inače, a opravdao je to činjenicom da nisu u kondiciji mada su je do sada igrali 30 puta, ali nisu već duže imali kvalitetnu probu, a i scena je mnogo veća nego njihova te su morali prilagođavati scengrafiju što ih je dodatno usporilo.

Vahid Duraković je čestitao svima na producijski slojevitoj i glumački zahtijevnoj predstavi koja je funkcionalna na svim nivoima te konstatovao kako njihov pozorište ide prema putu da ima ozbiljan lutkarski ansambl. Kad je riječ o dramaturgiji, smatra da bi bilo dobro da pročiste dijalog. S obzirom da imaju dvije paralelne priče, glumačku i lutkarsku, smatra da su opteretili lutkarsku

25.SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA

LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

priču, koja je mnogo zanimljivija, pričom glumaca. Predložio im je da glumački dio reduciraju, a u lutkarskom dijelu neke dijaloge pretvore u igru.

Dubravka Zrnčić Kulenović se složila sa Vahidom da imaju problem u dramaturgiji, jer te dvije priče u jednom momentu postaju tautologija, dolazi do prekida priče i opet se ide na početak. Zamjera režiseru što je glumce stavio u čošak bez boje i na taj način ih degradirao onemogućivši im igru te oni postoje samo na nivou informacije. Bez obzira na ove nedostatke, istaknula je važnost činjenice da se ovaj teatar otvara prema različitim formama tragajući za vlastitim identitetom. Njihov ansambl je dragocjen i čini se kao da imaju puno više iskustva u lutkarstvu nego što ga stvarno imaju, a u ovoj predstavi su opravdali lutku i iskoristili sve njene mogućnosti. Također, pohvalila je scenografkinju Nardu Nikšić koja unosi neki novi autentični identitet u scenografiju za razliku od „bugarskih“ koje smo do sada navikli gledati, a za pohvalu je i to što imaju svoju tehničku ekipu. Nada se da će ovu predstavu igrati dugo jer to svi zaslužuju.

Sanin Milavić je istaknuo da prestava ne bi uspjela da nema onih iza scene (dekoratera, inspicijenta i ostalih) koji su nevidljivi, ali neophodni.

Strajo Krsmanović je konstatovao da je ovo povratak Pozorišta mladih kad je u pitanju lutkarstvo. Prije svega, čestitao je direktoru na ovoj predstavi, koji je, bez obzira na ovo vrijeme, uspio obezbijediti sredstva za ovakav scenski spektakl, tako da je produkcija za ogromnu pohvalu kao i entuzijazam svih njih koji je potreban za ovo. Prisjetio se „Olovnog vojnika“ u režiji Luke Paljetka kao predstave koja mu je najbolja od svih i koja je rađena više na lirskački način, ali i ova mu se jako svidjela koja je opet ušla u scenski spektakl i zato zasluzuju sve pohvale.

Zoran Đerić se podsjetio na davni period kada je bio u ovom pozorištu, neke 1986./87. godine, kao i njihove Monografije kao svjedočanstva o bogatoj tradiciji i zato ga kako raduje što se lutka vraća u njihovo pozorište. Veoma je bitno da su djeca pratila predstavu i da su razumjela ljubavnu priču. Bez obzira na veliku scenu vidljiva je uigranost, a za pohvalu je i produkcija, režija i gluma.

Maja Lučić je zaključila kako su si natovarili fini teret na leđa, u pozitivnom smislu, što pokazuje uzlaznu putanju i ona im želi da i dalje u lutkarstvu uživaju i rastu.

Ismir Fazlić, direktor Pozorišta mladih, je priznao kako mu ovu produkciju bilo teško ispratiti, ali s obzirom da je Mario Drmač njihov član, a ovo mu je bio školski zadatak, onda su se nekako svi potrudili i ispoštivali režiserske zahtjeve. Sve je bio jedan dug proces koji je zahtijevao temeljite pripreme i velike finansije, i drago mu je što su na kraju uspjeli sve to odraditi. Istaknuo je da oni u pozorištu svi ragovaraju i zajedno se dogovaraju o svemu.

25.SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

IZ UGLA MLADIH

Pišu: Iman Idrizović, Ahmed Ajkunić, Amila Horozović (Izborna nastava iz bosanskog jezika i književnosti – opća gimnazija Bugojno)

Predstava "Olovni vojnik"

Sjećanje na priče koje su nam roditelji čitali za laku noć, današnja predstava „Olovni vojnik“, Pozorišta mladih Sarajevo, oživjela je naše slike djetinjstva. Uživali smo u scenografiji, bojama, lutkama. Glumci su se potrudili da budu neprimjetni, da se sjedine sa lutkama, udahnu im karatkter i život. Scena se čarolijom mijenjala. Naizgled jednostavni elementi, transformirali su se u različite prostore i vizije. Kod sinhronizacije nisu dozvolili pogrešku, tako da smo jasno mogli shvatiti kad je percepcija čovjeka, a kad lutke. Vjerujemo da je puno vremena uloženo za kreaciju lutki i njihovih malih replika. Jednako su im udahnuli živote, od glavnog vojnika, pa do najmanje ribice. Pored svih nedaća, sudbina je na strani onih koji vjeruju u nju. Uprkos njegovom nedostatku noge, prošao je hrabro kroz prepreke i kada se mislio da neće uspjeti, vodila ga je misao da ponovo vidi svoju dragu balerinu. Iako lutke nemaju srce, vojnik je pokazao da je ljubav moguća. Ne znamo kako su mlađi razumjeli predstavu, ali nama odzvanja replika: ”Ovo što ja radim je umjetnost! Plešem na jednoj nozi. Ja to radim određeno vrijeme i onda prestanem. Ali to što ti radiš je hrabrost, živjeti sa jednom nogom je hrabrost, vrlina, a ne nedostatak!”

25.SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA

LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

KNJIGA UTISAKA SA PREDSTAVE "OLOVNI VOJNIK", POZORIŠTE MLADIH SARAJEVO

- Najviše mi se svidjela ljubav i hrabrost vojnika.
- Prejaka kostimografija i scena.
- Super!
- Predobro!
- Bilo je zakon!

- Predstava je bila preduga. Asja
- Kostimografija i prelaz scena odličan!
- Savršeno!

25.SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA
LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

IZ UGLA KRITIKE

Piše: Laura Kolesarić, studentica Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku

O predstavi "Olovni vojnik "

Budući da sam već jednom imala tu čast svjedočiti, odnosno gledati predstavu na tu temu Lutkovnog gledišta iz Slovenije, zaista mi je nevjerljivo kako je moguće izvesti jednaku priču na toliko različitih načina. Smatram da je predstava izuzetno kvalitetna što se tiče i lutkarske, režijske, dramaturške, zapravo svake komponente kazališta. Na velikoj razini postavili su stvarno lijepu ljestvicu i lutke su izuzetno lijepa likovnost i scenografija, sve je jako pametno izrađeno. Pohvalila bih također i režiju, koja je bez ikakve zamjerke sa moje strane. Vidi se predanost poslu kod animatora. Svakako bih nekako izdvojila lik vojnika koji je uz svoj hendikep, bez jedne noge, stalno živio u svakoj mogućoj reakciji, jednostavno, udahnjena mu je duša kako bi zapravo trebala i biti. Odnos balerine i vojnika bio je stvarno lijep za gledati. To je u meni izazvalo nešto. Potaknulase doza suošćanja, nekakve tuge već lagano i ta požrtvovanost. Lutkari su stvarno super, mogu samo pohvaliti predstavu i nemam nikakve zamjerke. Vjerojatno mogu to sa sigurnošću i bez ikakve grižnje savjesti reći da mi je, što se tiče festivala, ovo bila najbolja predstava koju sam gledala.

Piše:Naida Bušatlić, članica Dječjeg žirija

O predstavi "Olovni vojnik"

Ja sam Naida Bušatlić. Imam 14 godina i idem u Treću osnovnu školu. „Olovni vojnik“ je do sada imao najbolju animaciju. Unijeli su život u lutke. Lutke su bile jako dobro urađene i prelijepе. Glumci su se odlično čuli, a scenografija je bila super. Sama priča je bila veoma zanimljiva. Promjena scene je bila skroz neprimjetna. Nije mi se svidjelo što glumci nisu pričali u nekim dijelovima.

25.SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA

LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

**FOTOGALERIJA „OLOVNI VOJNIK“, POZORIŠTE MLADIH
SARAJEVO**

25.SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

RAZGOVOR SA GLUMICOM IZ PREDSTAVE „OLOVNI VOJNIK“

Belma Lizde Kurt

Predstavite nam se i recite nam nešto o teatru iz kojeg dolazite.

Ja sam Belma Lizde Kurt. Dolazim sa predstavom "Olovni vojnik" u režiji Maria Drmaća. I dolazim iz Pozorišta mladih Sarajevo.

Koliko je teško bilo iznijeti lik kroz animaciju lutke?

Pa, meni je pomalo teško i zahtjevno raditi s lutkom, zato što ja nisam prioritetno lutkar. I ovo je bilo dodatno novo iskustvo, zato što Jack in the box izlijeće, tj. da sam ja morala izlijetati iz otvora koji je jako uzak, a njegovo tijelo je dugačko i moram da animiram glavu, da mijenjam desnu i lijevu ruku kada animiram glavu. Bilo je jako zahtjevno, jer sam još morala na svaku repliku da pišem u kojoj ruci mi je glava u tom momentu, kojom rukom držim jednu ruku... Ali sve u svemu, dobro je prošlo.

Kako je tekao proces nastanka predstave/likova?

U smislu mog dosadašnjeg lutkarskog iskustva, koje i nije tako veliko, ovo je naša tehnički najzahtjevnija lutkarska predstava koju smo mi radili u nekom zadnjem periodu. Tako da, mislim, u odnosu na neku težinu, proces je bio vrlo, vrlo lagan. Nekako su se stvari dešavale prirodno, bez ikakvih tehničkih ili bilo kakvih drugih problema. Radilo se dugo, a dnevno su probe trajale malo duže da uopšte svi obuhvatimo kompletну materiju. Onda imamo scenografiju koja je zahtjevnija, koja se pomiče non-stop. Svi smo bili mnogo zagrijani, zainteresirani za Olovnog vojnika i mislim da je drugimo bilo vrlo zanimljivo i lako.

Kako ste zadovoljni današnjom izvedbom?

Ja sam neko ko misli da uvijek može bolje. Jer, lutka je nešto gdje se ja ne snalazim baš najbolje i to je neko novo glumačko sredstvo kojim se koristim u zadnje vrijeme. Tako da, mislim da može bolje, jer ja sigurno nemam tu lutkarsku tehniku i umijeće koje imaju moje kolege koje se bave time mnogo duže nego ja.

RAZGOVOR SA GLUMICOM IZ PREDSTAVA „OLOVNI VOJNIK“ I „AKO PČELE ODU“

Ajla Cabrera

Sa nama na intervjuu trećeg dana je Ajla Cabrera iz Pozorišta mladih Sarajevo. Vi ste igrali u 2 predstave: Ako pčele odu i Olovni vojnik. Za one koji nisu gledali - šta će se desiti ako pčele odu i šta nam je ispričao Olovni vojnik?

Ako pčele odu, nažalost će se desiti najstrašnija stvar po nas ljude, sve će se promijeniti, što mi ne cijenimo, zato trebamo cijeniti i ona najsitnija bića jer ako smo na vrhu piramide ishrane, ne znači da smo neovisni i neuništivi. Ja to zovem predvorjem pakla. Jednom nogom smo već ušli u izumiranje. Što se tiče Olovnog vojnika, pokretačka akcija jeste ljubav. Ono što je najbolje u svima nama jeste to da bili moderni ili nemoderni, svi imamo mogućnost da volimo na bilo koji način. Ovo je klasičan tekst za djecu, i po onom kako reaguju, otvara nama saznanje da nismo uzalud trošili vrijeme jer sve što je vrijedno jeste ljubav. To se vidi po djeci koja hrle u pozorište, i trebamo ih uvijek pustiti da se razvijaju kao i ona što su se razvijali prije hiljadu godina, bez da se zatrپavamo besmislicama. Olovni vojnik to sigurno poručuje.

Radili ste sa dva različita režisera. Kako je tekao proces sa jednom i sa drugom predstavom, kakav je osjećaj igrati, a kakvi su komentari i energija žirija i publike?

Publika je divna! Iako se radi o potpuno dvije različite forme predstave, djeca jednako reaguju što je pokazatelj da su prepoznali ono što im nudimo. A sa rediteljima, kao sa rediteljima. Kada imate ovoliko godina koliko ih imam ja, svejedno je ko je s druge strane. Ko god da vam dođe, ja ću se truditi (žargonski) da poginem za taj projekat. Trudiću se da dam svoj maksimum. U svakom slučaju, što više reditelja, to više predstava, što je bolje i za djecu i za nas.

Kakav je vaš život sa lutkom, i kažite nam kakv je vaš lični stav prema lutkarstvu?

Ja sam školovana da budem dramska glumica. U mom školovanju nije bilo doticaja sa lutkom, a svi mi smo se s njom susreli kroz Pozorište mladih, gdje smo ju i zavoljeli. Koliko god imali iskustva ili straha, sramota je ne raditi lutkarske predstave i ne željeti raditi ih. Treba da se igrate i budete dijete. Lutkarstvo doživljavam kao da mami kažem da se igram sa bebama. Treba održati tu dječiju zaigranost pa i dok to moje mlado, dječje, infantilno srce kuca u meni. To je ispravan put. Svedok dozvolimo da nas ego pregazi to je loša gluma. Upustiti se u lutkarstvo je velik izazov i uvijek je ljepše ako ste u stanju da oživite neki predmet, nego da samo oživite sebe. Biti dijete znači biti dobar, čestit, pošten i zaigran!

Hvala puno na razgovoru i divnim porukama! Uživajte u Lutkarskoj republici!

25.SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA

LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

**FOTOGALERIJA SA PERFORMANCEM „ŽONGLER NA ULICI“,
TONI LEAKOVIĆ**

25.SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA

LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

FOTOGALERIJA SA PROMOCIJE KNJIGE "NA KRAJU DUGE": TAIK GANIĆ

25.SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA

LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

OKRUGLI STO..."MOJ PRIJATELJ BUMBI"

Moderator okruglog stola, **Senad Milanović**, pozdravio je sve prisutne i poželio dobrodošlicu Lutkarskom kazalištu Mostar. Zamolio je glumca, Tibora Oreča da kaže nešto o samom procesu rada.

Tibor Oreč kaže kako je iza njega dvadeset godina rada u Lutkarskom kazalištu i dodaje da je ovo prva dramska predstava koju igraju. Posebnu motivaciju za rad na ovoj predstavi imali su zbog želje da zadrže djecu i nakon četvrtog razreda. Također, smatra da je važno da u djeci opstaje ljubav prema kazalištu.

Senad Milanović je pitao da li imaju odziv na predstavama na šta je **Ana Ljubić**, glumica u predstavi, kazala kako su izvođenja ove predstave vrlo uspješna. Sva djeca zavole Bumbiju, ali i upitaju se imaju li oni pravog prijatelja.

Zari Duvnjak se jako svidjela scenografija i to što su nasmijali djecu u publici, ali dodaje kako je ovo ipak lutkarski festival, a oni nisu imali lutke.

25.SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA

LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

Emrah Bušatlić, član dječijeg žirija, ističe kako ga je posebno oduševila scenografija, konkretnije kada se krevet pretvori u brod, ali ovo ipak nije bila lutkarska predstava.

Tibor Oreč je dodao kratku repliku da je i pretvaranje kreveta u brod neki vid lutkarstva i da se svaki predmet može izanimirati.

Dubravku Zrnčić-Kulenović, članicu stručnog žirija, zanimalo je nešto više o redatelju. **Maja Lučić** je objasnila kako je student sa Akademije Osijek koji je imao svojski pristup lutkama i da je to „luđak“ koji pomjera granice u lutkarstvu. Nije joj jasno šta se desilo s njim pa je napravio ovu predstavu za festival. Dubravka je dodala da je Siniša bio i njen student i upravo iz razloga što je poznavala njegov odnos i stav prema lutkarstvu, pomislila da to nije ista osoba. Zanimalo ju je da li glumci iz predstave stvarno misle da se ne može napraviti dobra lutkarska predstava za srednjoškolce. **Tibor** je dodao kako se ovdje, na našim prostorima, smatra da je lutkarstvo namijenjeno za mlađi uzrast. Dubravka Zrnčić-Kulenović je nastavila rekavši da u lutkarstvu nema ograničenja i da lutkarstvo zavisi samo od ideje i načina na koji radimo.

Vahid Duraković se ispred organizatora festivala zahvalio kazalištu iz Mostara jer su pored svih teškoća s kojima se susreću, održali kontinuitet učestvovanja na festivalu.

Maja Lučić dodaje kako izaziva frustraciju činjenica kako u nekim predstavama imamo glumce koji su prvi put s lutkama, a sad imamo ansambl koji ima dugogodišnju tradiciju, a dolaze sa dramskom predstavom.

Jasminka Požeg-Božuta je zaključila kako je i ona ostala šokirana nedostatkom lutaka.

25.SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA

LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

KNJIGA UTISAKA SA PREDSTAVE "MOJ PRIJATELJ BUMBI", LUTKARSKO KAZALIŠTE MOSTAR

Svidjelo mi se što su sve predstave bile zanimljive. KLARA

Top!

Super!

Predstava je bila super, ali nije bila lutkarska!

Baš je lijepo!

A gdje su lutke!

A lutke?

25.SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA
LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

IZ UGLA KRITIKE

Piše: *Mateja Tustanovski, studentica Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku*

O predstavi " Moj prijatelj Bumbi "

Predstava "Moj prijatelj Bumbi" je dječija predstava u produkciji Lutkarskog kazališta Mostar, pod redateljskim vodstvom Siniše Novkovića. Ova predstava mališane u publici aktivira da zajedno sudjeluju i suošjećaju s Bumbijem i u tom pogledu predstava ispunjava svoj cilj i svoje značenje. S poukom da nikada ne zaboravimo dijete u sebi, potiče male gledatelje da budu ustrajni u maštanju i da se nikada ne zaborave igrati.

Piše: *Selina Hrvat, članica Dječijeg žirija*

O predstavi "Moj prijatelj Bumbi"

Ja sam Selina. Imam 10 godina i idem u Treću osnovnu školu. Nije mi se svidjelo zato što nije bilo lutki, osim u dijelu kad se Lea igrala s lutkama. Zabavna je bila predstava, ali nije mi se uklapala uz lutkarstvo, jer nije bilo lutkica.

25.SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA

LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

FOTOGALERIJA SA PREDSTAVE „MOJ PRIJATELJ BUMBI“, LUTKARSKO KAZALIŠTE MOSTAR

25.SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA

LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

RAZGOVOR SA GLUMICOM PREDSTAVE "MOJ PRIJATELJ BUMBI"

Ana Ljubić

Predstavite nam se.

Moje ime je Ana Ljubić, ja sam glumica Lutkarskog kazališta Mostar.

Kako je tekao proces nastanka likova/predstave?

Danas smo izveli predstavu koja se zove "Moj prijatelj Bumbi" u režiji Siniše Novakovića i koja je izišla 2019. godine. Ja nisam bila u originalnoj postavi predstave, već sam uskočila umjesto druge glumice. Susrela sam se sa par problema u predstavi, imala sam dosta kratak period da spremim ulogu. Zadovoljstvo mi je igrati Leu, djevojčicu koja u biti nema pravog prijatelja, i veliko mi je zadovoljstvo vidjeti reakcije male dječice nakon predstave. Sve u svemu, meni je ovo jako značajna predstava.

Da li ste zadovoljni večerašnjom izvedbom?

Večerašnjom izvedbom smo jako zadovoljni. Mislim da smo uspjeli kada smo vidjeli reakciju djece, tako da mislim da smo uspjeli prenijeti poruku koju smo željeli.

25.SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA

LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

RAZGOVOR SA GLUMCEM PREDSTAVE "MOJ PRIJATELJ BUMBI"

Tibor Oreč

Dobro došli na još jedan intervju, sa nama je Tibor iz Lutkarskog kazališta u Mostaru. Maloprije ste stigli u našu Lutkarsku republiku. Kako vam se sviđa naša energija i da li volite doći na naše festivalе?

Obožavam. Bugojno živi za lutkarstvo i samim tim promiče lutkarstvo u Bosni i Hercegovini. Jako nam je draga doći posjetiti naše kolege i vidjeti šta se to novo dešava što se tiče lutkarstva. Više bismo voljeli da ostanemo duže; da pogledamo sve predstave, da se možemo više družiti i razvijati iskustva o lutkarstvu, kazalištu, i kulturi uopće.

Danas igrate za našu publiku predstavu "Moj prijatelj Bumbi", možda da nam date neku malu najavu, ali nemojte puno otkrivati!

Da ne otkrijem kraj? Predstava je (ako smijem reći) divna!

Govori o prijateljstvu u današnjem "brzom svijetu" u kom često ostajemo sami. Danas djeca znaju biti jedna prema drugima okrutna. I treba se posvetiti sanjarenju, prijateljstvu i činjenici da je jako važno stvoriti prijatelje i sačuvati ih kroz cijeli život.

Sve na svijetu možemo kupiti sem prijateljstva i ljubavi. Predstava govori o djevojčici Lei kojoj se, u nedostatku prijatelja koji se s njom ne druže zbog materijalne situacije njenih roditelja, za rođendan pojavljuje imaginarni prijatelj Bumbi.

Koliko vaše prijateljstvo sa lutkarstvom i Lutkarskim kazalištem traje i kako ste se Vi kao glumac razvili u tome svemu?

Lutkarstvo je jedna divna umjetnost. Nije ozbiljno shvaćena, prezentirana je kao igra glumaca s lutkama. Ali ta lutka je moćno sredstvo jer je to prvi susret djeteta sa kazalištem i umjetnošću. Sa nečim što je vrijedno. To lutkarsko kazalište odgaja djecu da budu odgovorni i moralni ljudi i da razmišljaju van nekih okvira jer svi problemi koji se djeci čine preveliki u tom trenutku odrastanja mogu biti gledani na sceni te djeca mogu napraviti odmak od teških stvari i shvatiti da je svaki problem rješiv. Drago nam je što na taj način možemo učestvovati u odgoju djece što se može usaditi u djecu od malih nogu. Bez lutkarskog kazališta i odgoja ne bi bilo pravih odgovornih ljudi koji će kasnije graditi karijeru i ne bi bilo publike za dramska kazališta.

Nadam se da će pozorište biti shvaćeno više kao alat za odgoj jer pruža informacije i edukaciju o mnogim stvarima pa čak i onim apstraktnim. Za kraj, šta očekujete kako će publika reagovati na predstavu?

Što se tiče naših iskustava sa publikom - djecom, uvijek su pozitivna. Ima svega onoga što dijete proživljava. Život i odrastanje trebaju da budu sadržajni. Upravo to je utkano i u našu predstavu jer bez tužnih trenutaka ne bismo shvatali težinu ovih lijepih. Sve se može prevazići, mada, nadam se da će predstava kod stručnog žirija dobiti pozitivan glas!

Hvala vam, sretno!

25.SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA

LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

FOTOGALERIJA SA PROMOCIJE "DIZAJN/PORTFOLIO PLAKATA, LOGOTIPA, ILUSTRACIJA", ANTONIO DŽOLAN

25.SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA
LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

TREĆI DAN SUSRETA

25.SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA
LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

25.SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA
LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

DANAS...

Pozorišna dvorana

16,00 sati

Dječije pozorište Republike Srpske

**SEDAM GAVRANOVA
(Braća Grimm)**

Režija: Jakub Maksimov

Igraju:

Aleksandra Spasojević
Đorđe Janković
Slobodan Perišić
Saša Terzić
Duško Mazalica
Aleksandar Blanić
Rade Kostić
Dragan Vučić

Izrada lutki: Olga Zibinski

Dramatizacija: Jakub Maksimov

Muzika: Lazar Novkov

Scenografija: Olga Zibinska

Dizajn i likovno oblikovanje lutki: Olga Zibinski

25.SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA
LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

Riječ reditelja:

"Sedam gavranova" je lutkarska predstava zasnovana na tradicionalnoj srednjoevropskoj bajci. Kada smo pripremali scenarij, inspirisale su nas slovačka, poljska i austrijska verzija, ali najviše češka (Božena Njempcova Grimm). Priča govori koliko moćno oruđe može biti riječ. Bogdanka, glavna junakinja naše priče, mora dugo vremena da šuti da bi razbila zlu kletvu. Ova priča navodi na ideju o istraživanju zvukova raznih predmeta i muzičkih instrumenata, koji vrlo često mogu zamijeniti govorni jezik.

25.SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

O POZORIŠTU

DJEĆIJE POZORIŠTE REPUBLIKE SRPSKE osnovano je 30. decembra davne 1955. godine i danas obilježava 63. godinu od osnivanja. Do sada je na scenu postavilo više od tri stotine premijera, a predstave je gledaloviše od tri milionagledalaca.

Za svoj rad Dječije pozorište je dobilo mnoga gradska, republička i državna priznanja u bivšoj Jugoslaviji, a kao nacionalni teatar za djecu Republike Srpske ističu se odlikovanja:

1. Orden Njegoša I reda od Predsjednika Republike Srpske, 2002. godine,
2. Zlatni grb Grada Banjaluke, 2006. godine,
3. Odlikovanje grada Kolmurna (Italija) za predstavu Tužni princ, 2002. godine,
4. Odlikovanje Vojvode podljevskog (Lomža, Poljska) za predstavu Mala Elfa, 2001. godine;

Kao i mnogobrojne nagrade na renomiranim međunarodnim pozorišnim festivalima.

U sastavu pozorišta djeluje od 16. aprila 2013. godine Muzej pozorišnih lutaka, jedini takve vrste u jugoistočnoj Evropi.

Dječije pozorište Republike Srpske je od 2002. godine organizator Međunarodnog festivala pozorišta za djecu u Banjoj Luci na kojem svake godine učestvuje od 13 do 15 teatara iz svijeta. Zahvaljujući organizaciji Festivala, Banju Luku je posjetilo više od dvije stotine profesionalnih teatra za djecu sa svih kontinenata.

25.SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA
LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

DANAS...

PRATEĆI PROGRAM

Mala sala

11,00 sati

**Kulturna scena Male stvari
Trebinje
PUT DO ČAROLIJE**

Režija: Željko Milošević

Scenografija: Željko Milošević, Cvetin Aničić

Dizajn i likovno oblikovanje lutki: Cvetin Aničić

Izrada lutki: Cvetin Aničić

Muzika: Zoran Begenišić

O predstavi:

Kao i sve važne priče, tako i ovu o podršci, empatiji i spoznaji da je ljubav najvažnija i najbolji pokretač svega lijepog u životu, najljepše je učiti uz zabavu i igru. Naravno, kao što su i u životu iskustva nerijetko gorka, a rješenja ne padaju s neba i za njih se trebamo potruditi, tako i u ovoj našoj predstavi prava radost dolazi na kraju, kada savladamo prepreke.

25.SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

DIREKTOR SUSRETA

Mirza Idrizović

KOORDINATOR SUSRETA

Elma Idrizović

ORGANIZATOR KULTURNIH AKTIVNOSTI

Vahid Duraković

PR SUSRETA

Adna Rizvan

STRUČNI ŽIRI

Maja Lučić

Zoran Đerić

Jasminka Požeg - Božuta

MODERATOR OKRUGLIH STOLOVA

Senad Milanović

ORGANIZACIONI ODBOR

Hasan Ajkunić

Mirza Idrizović

Vahid Duraković

Senada Milanović

Nedžad Milanović

Ermina Musić

Sanja Krnjajić

Tidža Čaušević

Antonio Džolan

Edin Ćatić Bato

Suad Velagić

Elma Idrizović

Azra Karalić

Adna Rizvan

Haris Haznadarević

DJEĆIJI ŽIRI

Jasmina Velagić

Iva Lučić

Elma Skeho

Una Ugarak

Amer Sušić

Emrah Bušatlić

Naida Bušatlić

Vedad Vrtagić

Alma Bušatlić

Tara Velagić

Adem Ugarak

Sajna Huskić

Selina Hrvat

REDAKCIJA BILTENA

Nedžad Milanović, urednik

Senada Milanović

Ermina Musić

Suad Velagić

Belma Šabić

Mirza Bušatlić

SARADNICI NA BILTENU:

Adin Kurbegović

Emina Duradbegović

Selma Haznedarević

Azra Horozović

Učenici Izborne nastave Bos.jez. i knjiž. sa prof.Ajlom
Sušić (opća gimnazija Bugojno)

DIZAJN PLAKATA I KATALOGA

Antonio Džolan

FOTOGRAF/SNIMATELJ/MONTAŽA

Edin Ćatić Bato

TEHNIČKA EKIPA

Edin Ćatić Bato

Senad Imamović

Mahmut Ždralović

Adin Zajmović

Armin Bevrnja

Jusuf Hozić Caci

SARADNICI:

Sanja Krnjajić

Amila Hamzić

Jasmina Kurbegović

Ines Fuka

Ajna Krvavac

Azra Dželilhodžić

Adna Isak

Amna Serdarević

Aida Haračić

Sara Šutković

Farah Muminović

VAŽNI BROJEVI I SERVISNE INFORMACIJE:

-POLICIJA 122

-VATROGASCI 123

-HITNA POMOĆ 124

-PORTIRNICA KSC-a 030/509-722

-AUTOBUSNA STANICA 030/251-789

-HOTEL VILLA GRANDE 062/500-577

-DIREKTOR FESTIVALA 030/509-720

-UREDNIK BILTENA 061/796-877

25.SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA
LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE